

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: **Využití volného času k rozvoji psychomotorického vývoje dětí do tří let**

Autor práce: **Adéla Smrčková**

Obor studia: **Pedagogika volného času, 3. ročník**

Posudek vypracoval: **Mgr. Veronika Blažek Iňová, Ph.D.**

Datum: **20. 8. 2021**

Bakalářská práce studentky Adély Smrčkové je zprvu motivována zajímavou, ale zároveň velmi náročnou otázkou, a sice zda vůbec můžeme u dětí do tří let hovořit o volném čase. A jestliže ano, tak jak svůj volný čas chápe samotné dítě? Autorka se proto hned v úvodu přiklání k pozitivnímu vymezení volného času jakožto času svobody, konkrétně jako času pro svobodnou hru a odpovídá si, že kojeneček volný čas skutečně prožívá. Tato vpravdě filosofická otázka by samozřejmě vybízela k dalšímu výzkumnému rozpracování (např. Zda dítě s volným časem skutečně disponuje, nebo se jedná o zprostředkovaný volný čas jeho rodičů?). Pro šíři této otázky a tomu odpovídající náročnost výzkumu, studentka ale nakonec volí tuto otázku pouze jako východisko pro své další teoretické uvažování o možnostech využití volného času pro rozvoj psychomotorického vývoje dítěte a pro hledání vhodných způsobů jeho využití v praxi.

Za tímto účelem se autorka této bakalářské práce rozhodla propojit dvě sféry vlastních vědomostí a zkušeností: 1. znalosti nabyté v rámci svého dosavadního studia oboru volnočasové pedagogiky a za 2. zkušenosti matky novorozeneckého dítěte. Ačkoliv tento postup není vědecky tradiční a přísně empirický, je na něm vidět snaha o maximální využití dosažených kompetencí, kterými studentka nepochybně disponuje.

Jazyková a formální úroveň práce

Tato kvalifikační práce obsahuje 43 normostran vlastního textu (úvod-závěr), a tím odpovídá stanovené normě pro rozsah bakalářských prací (dle Opatření děkana č. 279/2020, čl. 17, odst. 8). Z formálního hlediska pak tato bakalářská práce splňuje kritéria stanovená vnitřním předpisem TF JU v *Metodické pomůcce pro zpracování závěrečných prací*. Celkový text je rozdělen na teoretickou a praktickou část, (ačkoli čtvrtá kapitola o hře byla pojata spíše prakticky). Teoretická část práce obsahuje čtyři kapitoly a představuje teoretickou přípravu na závěrečné praktické aplikace v páté kapitole. Poměr a rozsah jednotlivých podkapitol je vyvážený a přehledný, ale mezi jednotlivými kapitolami chybí plynulejší propojení a konkrétní zdůvodnění výběru tématu, nebo té či oné teoretické problematiky.

Součástí praktické části je nabídka tří praktických aktivit pro práci s dětmi do tří let, jejichž úkolem je rozvinutí psychomotorických dovedností dítěte v rámci volného času.

Jazykové stránka práce je dobrá, občas se objevují drobné stylistické nepřesnosti (např. *Okolo druhého měsíce můžeme u kojence zaznamenat další vývojový krok a to první vědomý úsměv.*, s. 19), nebo neobratná větná či slovní spojení (např. *Dle mého názoru se volný čas u této cílové skupiny nesmiřitelně pojí právě se hrou.*, s. 6; *Jelikož je spánek velkou součástí dne novorozence, rodiče by mu měli dobře porozumět.*, s. 16). Při odkazování na zdroje studentka správně používá metodu průběžných poznámek a bibliografické citace v seznamu literatury jsou v souladu s příslušnou citační normou.

Obsahová stránka práce

V teoretické části studentka nejprve definuje pojem *volný čas*, přičemž si vybírá definice od tří českých pedagogů (Vážanský, Hofbauer, Pávková), kteří se ve svých pracích tématem volného času zabývají. Zřejmě proto, aby se rychleji přiblížila vlastní výzkumné otázce, je již druhá podkapitola první části zaměřena na rodinu, její primární vliv na vytváření postojů k volnému času a proces vývoje vnímání času u dítěte v raném věku. Závěrečná podkapitola první kapitoly je věnována zajímavému fenoménu, tzv. cirkadiánnímu rytmu, který by zasluhoval o něco širší rozpracování. Druhá a třetí kapitola se poté zaměřuje na vývoj smyslového vnímání a psychomotorických dovedností dětí v kojeneckém a batolecím období. Ačkoliv čtvrtou kapitolu věnovanou hře řadí studentka ještě do teoretické části své práce, tato kapitola zahrnuje spíše popis řady praktických ukávek konkrétních herních postupů pro rozvoj psychomotorických dovedností dítěte. Závěrečná pátá kapitola je již teoretickou (ač jistě z praxe čerpanou) ukávkou tří herních postupů pro efektivní a psychomotorický vývoj dítěte rozvíjejících her a činností, které nepostrádají nápaditost a kreativitu, ale chybí jim relevantní empirický základ. V tomto případě by bylo jistě vhodné ověřit efektivitu a „funkčnost“ těchto navrhovaných aktivit nějakou vhodnou formou kvalitativního pedagogického výzkumu, stejně jako shora vyslovenou hypotézu o existenci volného času u dítěte do tří let věku. Poté by bylo možné uvažovat i o případném rozšíření nabídky navrhovaných aktivit, které by umožnilo vytvořit užitečnou metodickou pomůcku pro v závěru studentkou zmiňovaná mateřská centra, střediska rané péče apod.

Otázky k obhajobě:

1. Z jakého zdroje vycházíte při pozitivním vymezení volného času, který vás přivedl k přesvědčení o existenci volného času u dětí do tří let, o němž hovoříte v úvodu?
2. Jaký výzkumný postup (či design výzkumu) byste zvolila pro ověření vhodnosti vámi uvedených herních činností pro děti?

Jedná se o zajímavou a svým prvotním „filosofickým“ tázáním originální bakalářskou práci, která se spíše nesměle v úvodu dotýká nesnadné otázky – existence volného času u dětí od narození do tří let. Studentka toto náročné téma dále zužuje a konkretizuje do rozvoje psychomotorického vývoje a předkládá tři kreativní návrhy volnočasových činností pro nejmenší děti. Tuto bakalářskou práci **doporučuji k obhajobě** a navrhuji ji hodnotit jako **velmi dobrou** – **dobrou** práci (v závislosti na průběhu obhajoby).